

Egy évre	- - - -	12 korona
Félévre	- - - -	6 korona
Nagyedévre	- - - -	3 korona
Egyes szám ára	- - - -	8 fillér.

HATÁRŐR

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Válasz a Budapesti Hirlapnak.

A Budapesti Hirlap ezévi április 24-ikén megjelent 98-iki számában „Délvidéki levél” címmel egy Torontálmegyéből írott levél jelent meg, mely a délvidéki nemzetiségi viszonyokat tendenciózus és ferde világításban tünteti fel és arról győz meg bennünket, hogy a fővárosi sajtó kevés figyelmet szentel a nemzetiségi viszonyok helyes tanulmányozására, mert másképpen lehetetlennek tartjuk, hogy a magyar sajtó ezen előkelő organuma ezen tendenciózus forrásból eredt cikknek vagy levélnek hasábjain helyt adott volna.

Nem akarunk a cikkkel hosszabb polemikába bocsájtkozni, mert elegendőnek tartjuk, ha egy-két esetet említünk fel, melyek a levél tendenciózus voltát a napnál is fényesebben beigazolják. A levél torontálmegyei írója a szerb radikális pártot veszi támadásainak célpontjává. Nem érzünk magunkban hivatást a szerb radikális pártot ezen kézenfekvő tendenciózus támadással szemben megvédeni, de kötelességünket képezi igenis, hogy megvédjük a délvidéki magyarságot, mely ismeri annyira az itt lakó nemzetiségek érzelmeit, mint a torontálmegyei levél írója és amely szóltanul nem tűrheti, hogy a levélíró visszaélve a B. H. jóhiszeműségével azt a pártot támadja és hazafiatlansággal vádolja, mely szerb párttal a délvidéki magyarság, de legfőképpen a délvidéki függetlenségi pártok testvéri együttérzésben élnek, és együttesen harcolnak a legradikálisabb magyar érdekekért: magyar hazánk függetlenségeért és boldogulásáért.

A B. H. ban hazafiatlansággal vádolt szerb radikális párt ott volt a délvidéki magyarság táborában, amikor az veszélyel járt; amikor egyedül állt valamennyi

magyarhoni nemzetiség közt az alkotmányért harcolók mellé; ott volt a függetlenségi párt mellett akkor, amikor például Ujvidék a legradikálisabb ellentállást fejtette ki, amikor valamennyi más nemzetiség, de még a levélben felmagasztalt „új” szerb párt is (bár régi köntösben) a darabontok szekerét toltta és ott volt minden igaz magyar nemzeti ügynél: a csatasorban legelő, a harcolók élén. És például Ujvidéken csakis a szerb radikális pártnak köszönhető, hogy Ujvidék oly fényesen tudott a darabontok erőszakoskodásainak és törvénytelenégeinek mindvégig ellentállani. Ujvidék törvényhatóságában Tomics Fása, a levél írója által legyalázní megkísérelt radikális — párti vezér Ujvidék törvényhatósági termében a legékesebb beszédet mondotta, melynek minden szavát bármely magyar függetlenségi párti vezér is aláírhatná és valamennyi radikális a kisebbségben levő függetlenségi párttal szavazott és csak így lehetett a többséget megszerezni és Ujvidék ellentállását a magyar történelemben megörökíteni. De ott volt a megtámadott szerb radikális párt akkor is, amikor valamennyi nemzetiség a nemzeti kormány ellen az iskolai jörvényjavaslatok miatt, a legadatlanabb harcot vívta, akkor is ott volt a szerb radikális párt, élén a vezérekkel: Tomics Fásával, Kraszojevic Györggyel, a horvát tartománygyűlés és magyar országgyűlés tagjával azon a fényes lefolyású népgyűlésen, amelyen 4—5000 magyar és felerészben szerb mint egy ember testvériesen egybeforrva — Teleki Árvéd gr. beszámolója kapesán, — a magyar nemzeti bank, az önálló vámterület érdekében szállt sikra és a szerb radikális párt vezére: Tomics Fása mindenben rálépve a függetlenségi párt programjára a personal unió követelését jelentette be pártja

részéről — és a szerb a magyarokkal együtt bizalmatszavaztak a nemzeti kormánynak. De hisz ép a Budapesti Hirlap emlékezett meg legutóbb egyik második cikkében a legnagyobb elismeréssel az ujvidéki népgyűlésről és a szerbek és főleg Tomics Fása hazafias viselkedéséről. Akkor persze az új szerb pártnak se hire, se hamva nem volt. De hogy is lett volna akkor még új párt, mert akkor ezt a pártot még régi néven: Polih Mihály pártjának nevezték, mely látva, hogy a 99% többségben levő szerb radikális párt felfalja a liberális cégér alatt küzdő kisded halat, — céget változtatott és azt nemzetiszínűre festve a magyar közönség félrevezetésére használja fel. Hol és melyik pártban voltak a Jaksicsok, a Suboticsok, az új párt szószólói? Hol voltak a nemzeti ellenállásban? Melyik táborban? Hallgattak, mint dinya a fűben! Ott rejtőzködtek Brankovics pátriárcha talárja megett és azzal takaródtak.

Faksics, úgy tudjuk rokona is a pátriárkának, de hogy bizalmasa, azt határozottan állítjuk. Szintugy az ujvidéki új szerb lap szerkesztője: Subotich Kamenko is állandóan a pátriárchát magasztalja. Ezek az urak fájlalják a pátriárcha bukását, melyet ők már fel nem tartóztathatnak. Ezért festették be nemzeti színűre az új pártprogramot, de amely alól mégis kéri a Polihok jól ismert bécsi politikája. És csudálatos a levélíró által hazafiatlannak mondott szerb radikálisokat Polih Mihály lapja: a Branik ép „ultra sovén magyar politikájuk” miatt támadja és a szerb nép árulóinak nevezi, akik a szerbséget a magyarságnak eladták. A fumei rezolúciónál ott voltak a szerb radikális párt vezeterei, de hol voltak a Faksicsok és Polihok? Az új párt régi feltalálásában (kimulása előtt) még üdvözlő táviratot, menesztett Polih

Bünbocsánat.

— A Határőr eredeti tárcaja. —

Írta: Géczy István.

A falusi plébánia szegényes szobájában felvan gyújtva a viasz-gyertya, de lángja nem lobog vigan a harányfán, hanem az üdvözítő tövissel koszoruzott képe előtt, ahol a pap és ősz édes anyja térdre hullva imádkoznak. Szomorú emlékü nap ez; tíz esztendővel ezelőtt, szent karácsony estélyén halva hozták haza a család fenntartóját. Gyilkos golyó terítette le. — Ott az erdő tisztásán találták meg vérbefagyva és mikor haza vitték, a csépegő vér piros vonalat hagyott a frissen esett hóban és ez a piros fonál fekete gyászt hozott az árván maradt családra.

De sok könnye lefolyt a szegény özvegynek, de sokszor vette el szájától a falatot, míg kicsiny fiát oly nagyra nővelte, amíg megérhette, hogy árva magzatja pap lett, az isten szolgája, a béke apostola.

De annak a karácsony estének iszonyu emléket nem törülhetett el, az elmúlt 10 esztendő. — Gyászünrep maradt ez. — Imádkoztak. — Mint most egy megölt gyermek lelki üdvösségeért. Egy hangos „Jó estét kívánok” — zavarta meg buzgó imájukat. Egy gubás paraszt állott

a nyitott ajtó mellett, gubájának kifordított szőrén, mint ezer gyémánt csillogott a reá fagyott pára; deres szakállá és bajusza élesen kivált a rezes archól, amit vérpirosra festett a hideg szél.

Megkövetem tisztelendő atyám, kezdte a szót, Varga Tamás az utolsót járja — de nem tud meghalni az árva feje, amíg a tisztelendő ur meg nem gyóntatja. Nincs neki senkije — magam volnék mellette — mert hát szomszéd telkesek vónánk — biz én megsajnáltam, láttam, hogy nem tud kiszakadni árva lelke nyavalyás testétől, amíg tisztelendő atyám ki nem kergeti belőle a gonoszt. Befogtam a gebéimet oszt ide kocogtunk; jöjjön velem tisztelendő uram, nem messze megyünk, csak amoda-e az erdő szélére, ott lakik a Varga Tamás, ismeri is tán tisztelendő uram! Nagy gazember vót szegény egész életében, adjon az Isten örök nyugodalmat, kinlódó lelkinék.

A fiatal pap szó nélkül kezébe vette a szent keresztet, szentelt viztartót, megcsókolta édes anyját, aztán követte a szapora beszédű kis parasztot, ki a hideg éjszakába.

Gyi kedves, gyi Csillag! — Sűrű parát fuja maga körül, megindult a két gebe, porosz-kálva vonták a tölgyfatalpakat, át a hómezőn,

amoda az erdő felé, ahol egy veszni indult lélek vigaszt várt az isten szolgájától.

Ott fetrengett hideg kamrájában, rongyokkal betakarva, kemény szalma-ágyán a halálra vált vén bünös. — Kintől eltorzult arca vonaglott, mint galván ütéses, száján forró nehéz pára ömlött ki, mintha füstje lenne a bent égő pokolnak.

Üregéből kiugró szeme lázasán tapadt az ajtóra s amint belépett rajta az isten szolgája, nagyot rándult a test, kisimultak az eltorzult vonások s a nyitott szájon, párába burkolva, röppent ki a sátán, nyögve hagyta oda áldozatát, mikor a szeretet apostola ujjával megérinti a verejtékes barázdás homlokot.

— Hivattál fiam, ime megjelentem!

— Látlak atyám és már is nyugodt vagyok.

Sok az én bűnöm, lelki atyám, sok lopott jószág terheli az én lelkemet, de ezzel majd csak elszámolok én oda fenn. — Ilyen kicsinységért biz, ide se fárasztottalak volna ebben a pogány időben.

De van egy vétkem, amit nem tudok elvinni magammal, a másvilágra, a mig te fel nem oldozol. Ha te megbocsátasz, tudom, hogy megbocsát az a legfőbb bíró is, akihez utban vagyok.

Mihályos és elnevezte veterán harcosnak, aki a szerbséget a magyarság ellen az iskolatörvényjavaslat tárgyalása alkalmából oly fényesen megvédte. A veterán harcos és az új ruhába bujtatott pártbívei mindenkor a magyar ügynek ellenségei voltak és mi, kik a délvideken élünk és az eseményeket jobban megfigyelhetjük, a legmesszebbmenő bizalmatlansággal nézzük ezt az új párti alakulást és magyarbarátosdít.

A levél írója szerb autonómiai ügyekből kifolyólag is támadja a radikálisokat. Ez az ő ügyük, intézzék el maguk, de csak csudálkozni tudunk, hogy miért támadja ép a radikálisokat, azért mert azok a közelét tisztaságáért harcolva Brankovicsot megbukatták — azokkal szemben, akik, mint új pártbeliek régi köntösben eddig Brankovicsnak szekerét tolták.

Lehetnek, akik a szerenti levélnek feltűnnek, de akik a viszonyokat ismerik, mosolyognak annak tartalmán és a jövő, a közel jövő is nekik — és nem az új pártiaknak fog igazat adni.

A hidsáncok megváltása.

Ujvidék város válasza.

Lesz-e megegyezés?

A *Határőr* hasábjain sokszor szó esett már a hidsáncok megváltásának kérdéséről és a király azon örvendetes elhatározásáról, melylyel megengedte, hogy városunk jövőbeli fejlődésére bénítólag ható és a városnak a Duna felé való terjedését lehetetlenné tevő hidsáncok a hadügyminiszter által javaslatba hozott feltételek mellett városunk közönségének átengedtesse.

A hadügyminiszternek feltételei a *Határőr* olvasói előtt ismeretesek és már leközlésükkor megírtuk, hogy a *túl magas* és lehetetlenül terhes feltételek teljesíthetetlenek. Katonák úgy látszik, kénytelen-kelletlen átengedik a „stratégiai” fontosságú hidsáncokat, de amikor ezt teszik, úgy járnak el, hogy benne köszönet ne legyen.

A legutóbbi városi közgyűlés foglalkozott a hidsáncok megváltását tárgyaló albizottság javaslata alapján a nagyfotosságú kérdéssel

— Megöltem egy embert.

Hej sok vétek közül, amit elkövettem, egy sem égeti úgy a lelkemet, mint ez. . . Tíz esztendővel ezelőtt esett meg a dolog, éppen karácsony estéjén. Az erdő tisztásán cipekedtem egy lelőtt szarvassal — mert hát akkoriban vadászó voltam —! — kellett az a vad. abból tápláltam a feleségemet, az adott volna karácsonyra kenyeret a házhoz. De az emberek törvényt szabtak, hogy szegény embernek nem szabad elejteni az erdő vadját, — pedig az Ursten, tudom, azért népesítette meg vele az erdőt, azért a szegénynek is legyen egy kis tápláléka.

No de az urak másképp csinálták, törvényt szabtak rája, engem is megfogott a törvény, hogy ott vesződtem az elejtett vaddal, rám esett az erdőszél!

Ugy jött oda, hogy észre se vettem, mintha csak a földből nőtt volna ki. — Egyenesen a puskámat kérte, hogy is ne! mért nem kérte egybe az életemet, hisz a puskám volt akkor az én életem! Hát nem adtam! — Akkor rám kiállt, — másodszor is kérte — harmadszor se adtam. Fogta a puskáját, célba vett, — de én gyorsabb voltam. Nálam is volt puska, egy golyó még benne; annak a párja, ami a szarvast leterítette. — Céloztam. — Lőttem. — Mentem lebukott ott, egy álló helyében. — Kiömlő vére összevegyült a vad vérével, szépen megfértek ott egymás mellett. A szarvast nem hagytam ott, haza vittem, tisztelendő uram, beteg volt az asszony, kenyér kellett neki. Hogy megöltem egy embert, sose tudta meg senki, magamnak is az volt eddig a biztatás, hogy nem is öltem én meg, csak védtem magamat.

Most mikor érzem, hogy rövidesen találkozni fogok vele, nem merek eléje kerülni! amíg

és katonák túlnagy követelésével szemben a következő ajánlatot tette:

1. Városunk hajlandó a hidsáncokban levő laktanyák, raktárak és melléképületek helyett a pétervárad helyorség területén belül a katonai közös kormányzat meghatározásához képest egy fél zászlóalj elhelyezésére megfelelő laktanyát építeni, ha a katonai közös kormányzat a szükséges építési telket a városnak ingyen rendelkezésére bocsátja.

2. Városunk kéri, hogy a hajóhid az állandó hid kérdésének eldőltségéig függőben tartassék, illetve jelenlegi helyén megmaradjon és hogy a hajóhid üzeméhez szükséges épületek a hidsánc területével és egyéb felépítményeivel egyidejűleg a város tulajdonába bocsátassanak azzal, hogy ezen épületeknek használati joga az állandó hid kérdésének eldőltségéig a közös katonai kormányzatot illeti; továbbá kéri, hogy a hajóhid üzemének felhagyásával az üzemhez tartozó épületek városunkkorlátlan rendelkezése alá bocsátassanak. Kéri a katonai kormányzás beleegyezését, hogy városunk közönsége a jelenlegi hajóhidnak a 4 krajcáros töltés irányába való áthelyezését és ezzel kapcsolatosan a hajóhid üzeméhez szükséges épületek és ezek telkeinek átadását az állandó hid kérdésétől függetlenül és bármikor követelhesse, ez esetben városunk a hajóhid áthelyezésével járó költségeket viseli. Ideértendők a hid üzeméhez szükséges épületek áthelyezésének költségei is.

3. Városunk kötelezi magát, hogy a katonai kormányzat által kívánt órházak felemelése által származó költségeket a katonai kincstárnak megtéríti. Kéri, hogy ezen órházak felépítésének kérdése az állandó hid eldőltségéig elhalasztassék. Városunk kötelezi magát a hajóhid áthelyezése folytán szükségessé váló utcaszabályozás és feljárói által felmerülő költségeket viselni. Az állandó hid felépítése esetén városunk a most említett költségből annyit vállal magára, amennyire az állandó hid építése következtében a katonai kincstár jogszerűleg kötelezve lesz.

4. Városunk kötelezi magát, hogy az említett két órház részére szükséges erődítési építési tilalmat feltétlenül elismeri és szükségességét biztosítja. Egyben kéri, hogy az építési tilalom a vasúti hidi órháznál 100, a hajóhidi órháznál 50 méternyi körzettel állapíttassék meg és ejtessék el az a követelés, mely a szappangyárnak a pétervárad vár hadi felszerelése esetén való lerombolására és a szappangyár tulajdonosainak esetleges kártalanítására vonatkozik.

Városunk kéri, hogy a két hidórház felé

tisztelendő atyám fal nem oldoz, mert hát az az ember, akit megöltem, a tisztelendő atyám édes apja volt.

Mintha csak az elkárhozottból kiüzlött sátn, egy szempillantás alatt a gyóntatót szállotta volna meg úgy torzultak el arca vonásai, meg-rándult a teste és a keresztet tartó kéz fel-emelkedék, hogy egyetlen csapással szétzúzta a koponyáját annak, aki őt oly árvává tette. De az utolsó percben rá esett tekintete a keresztre feszített üdvözítő vérvé seibe, aki született, ált és meghalt, hogy életével, halála árán megváltsa a világot. Sújtó karja lehanyatlott a gyilkos verejtékes homlokára s gyengén belocsolta a megszentelt vízzel.

És a nyomorult ott a szalmaágyon úgy érezte magát, mintha ez a pár vizepp elottta volna a lelkében lángoló poklot.

Végtelen az Ur irtalma s kedves előtte a megtért bűnös. Legyen ő te véled s bocsásson meg néked, miként én is megbocsátok.

Kiszakadt a lélek, — megtért a vén bűnös. Mikor a fiatal pap kilépett a rozoga ajtón, a téli éjszakába, megkondult a harang kicsiny falujában, elsőt harangoztak éjfél misére.

Megszületett a megváltó! A pap pedig felnézett az égre, melynek azurboltozatján milliónyi csillag reszkető fényével dicsérte az Urat, lelki szemeivel ott látta magát az Ur számolyánál. — Szemeit elvakította a ráömlő fényözön és és hallá a megváltó szavait, szeliden, biztatón.

Istennek felkent szolgálója, az Ur vagyon tevéled, egy szempillantás alatt felemelkedett hozzá, mert bocsánat lakozik a te szivedben, megbocsátottál úgy, miként én megbocsátok minden vétkesnek.

terjedő új városrész szabályozásánál az utak, utcák, töltések irányai, valamint a körzet az átadási feltételek között szabatosan megállapíttassék. A megállapított irányokat nem érintő, illetve a megszabandó körzeten kívül eső építkezések minden befolyástól menten szabadon fogantathatók. Ezzel kapcsolatosan a katonai kormányzat e téren való befolyásának módzatait kívánjuk megállapíttatni.

6. Városunk ezen tranzakció folytán felmerülő többi összes költségeket is hajlandó viselni.

7. A 6-ik pontban felsorolt feltételekre vonatkozólag városunk kéri, hogy a hidsánc területének és azon levő felépítményeknek tulajdonjoga a feltételeket magában foglaló kötelező erejű okirat aláírása után azonnal a város tulajdonába adassék és megengedtessek, hogy a hidsánc lebontása a vasúti hidsánc emelendő órház elkészülte után bármikor fogantatható vétessék, a felépítmények használati joga, az azok helyett emelendő pótlépmények elkészítéséig a katonai kormányzatot illeti.

Városunk e feltételek betartására legmesszebbmenő biztosítékokat nyújtja és kijelenti, hogy a felépítendő épületek tervezése és kivitele tekintetében felsorolt feltételeket elfogadja, kéri, hogy a felségfolyamodványban kitüntetett kedvezőtlen vagyoni viszonyaink a feltételek megállapításánál méltányosan mérlegeltesse és a város a megváltással járó kiadásai folytán úgyis nagy adozatokat hoz.

Ezeket a feltételeket a város a katonai kormányzathoz eljuttatta és kíváncsian várjuk az erre érkező választ.

A nábob perli a várost.

Elbirtoklás.

A *Határőr* tette elsőnek szóvá városunk régi gazdálkodását jellemző azt a hallatlan eljárást, hogy városi földeinkről és egyáltalán városunk, ingatlanairól nincsenek hiteles és pontos feljegyzések. Ennek tudható be az is, hogy városi területeket egyesek egyszerűen *el-okkupáltak* és a város ezt nyugodtan tűrte. Szóváltottuk *Dungyerszki Lázárnak, Dimovicsnak* és több fötca háztulajdonosnak azon általunk szellőztetett ügyét, hogy említették a Barán városi területeket minden jogcím nélkül elbitoroltak. Lapunk szerkesztője ezen ügyet a városi törvényhatósági bizottság közgyűlésén is szóváltette és az elokkupált földeknek visszakebelezését követelte. Csak hogy a városi közigazgatás olomlábban jár és csak így volt lehetséges, hogy most az üldözöttek állanak be üldözőknek és csak így lett lehetségessé, hogy *Dungyerszki Lázár* a sokszoros milliómos és *Matavuly Simonné Dimovics Nikola-jevics Lyubicza* ujvidéki lakosok *Radovanovics György* törvh. biz. tag, ügyvéd útján megfordították a nyilat és most ők adták be a város ellen az alábbi keresetet:

„Tekintetes kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság, illetve tekintetes kir. Törvényszék!

Az ujvidéki 1. sz. tkvi betétben felvett 4808/1 hrsz. 436 []-ölnyi és a 4808/3/a hrsz. 423 []-ölnyi és a 4808/3/b hrsz. 1425 []-ölnyi terjedelmű ház és kertek tulajdonjoga a becsatolandó tkvi kivonat tanúsága szerint Ujvidék szab. kir. város közönsége nevére lettek tkvileg bejegyezve eredeti felvétel alapján.

Ezen ugynevezett Limán telkek, melyek az én Uri utca 1-ső és 5-ik számú házaim mögött fekszenek, az én kizárólagos tulajdonomat képezik az azokon évtizedek előtt emelt épületekkel együtt, miután jogelődeim, valamint én magam e föld területeket 50 év óta folytonosan, szakadatlanul és háborítlanul birtokoljuk és így az azokra vonatkozó tulajdonjogot én elbirtoklás címén már rég megszerztem.

Ezen telkek nagy mélyedések voltak, azokat én az évtizedek folyamán nagy költségekkel feltöltöttem, a város engedelmével azokon házakat építettem, a mint az A alatti tkvi kivonathól látható.

Nyilvánvaló tehát, hogy ezen ingatlanok az én kizárólagos tulajdonomat képezik azon az alapon, hogy én azokat jogelődeimtől jog-

szerűen megszereztem, de az azokra vonatkozó tulajdonjog elbirtoklás címén különben is már megillet engem, sőt azok eredeti felvétel folytán már a birtoklás tényénél fogva is nevemre lettek volna tkvezendők.

Ezen azelőtt nem tkvezett földrésztetek a tkvi betétszerkesztés alkalmával tehát tévesen alperes nevére tkveztetvén, B. alatt igazolt ügyvédem által, a hirdetményi határidőn belül azon tiszteletteljes kérelemmel járulok a tek. kir. Törvényszékhez, mint tkvi hatóságához.

Miszerint jelen törlési-pert az ujvidéki 1. sz. tkvi betétben 4808/1, 4808/3/a és 4808/a/b hrsz. földrésztetekre vonatkozólag feljegyezni és jelen keresetet az ide vonatkozó tkvi kivonat csatolásával a tek. kir. Törvényszékhez mint birtokbíróshoz áttenni méltóztassék, hol is esedezem:

Miszerint jelen per felvételére határnapot kitűzni, arra alperest megidézni és az eljárás befejezte után őt arra kötelezni kegyeskedjék, hogy köteles tűrni, miszerint az ujvidéki 1-ső számú tkvi betétben felvett 4808/1 hrsz 436 □-ölnyi, 4808/3/a hrsz. ház 423 □-ölnyi és a 4808/3/b hrsz. 1425 □-ölnyi földterületekre nézve a hozandó ítélet alapján 15 és különbeni végrehajtás terhe alatt alperes tulajdonjoga töröltessék és a tulajdonjog javamra ezen most felsorolt földrésztetekre nézve tkvileg bekebeleztessek és hogy alperes tartozik ugyancsak 15 nap és különbeni végrehajtás terhe alatt az alább felszámított és még felmerülő költségeket nekem megfizetni.

Dungyerszky Lázár.

Megdöbbenve olvassuk ezt a keresetet, mert ha szegény ember védekezik azzal, hogy városi területet 50 év óta elbirtokolt, úgy annak értelmét tudjuk adni, de sehogyse értjük, hogy miként meri ezt tenni *Dungyerszky Lázár és Matavuly Simonné*, kik mindketten dúsgazdagok? Egy szóval nem tagadják, hogy a földet elbirtokolták és mentségükre csak annyit hoznak fel, hogy már 50 év óta tart ez a slendrián és visszás állapot. Ez pedig egy nábob részéről furcsa védekezés.

Ez a kereset pedig újra aktuálisá teszi a városi törvényhatóság összeféltetlenségi szabályrendeletének megsűrgetését, mert abszurdum, hogy olyan ügyvéd, aki egyúttal törvényhatósági bizottsági tag is, saját törvényhatósági városa ellen pereket vihessen.

Ha ez a Tisza aerában jó lehetett, azért nem szabad most jónak lennie! A per kimenetele elé különben az egész város érdeklődéssel fog tekinteni.

HIREK.

Színházi heti műsor. Pénteken először: Mignon, opera. Szombaton először: A tolvaj, színmű. Vasárnap délután: Nobántsivirág, énekes színmű; este először: Ipamuram, népszínmű.

Wekerle válasza. Ujvidék törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg, e hó 18-án tartott közgyűlésén Somogyvármegye ismeretes átirata kapcsán a nemzeti kormányt egyhangúlag bizalmat szavazott és erről a kormányt a Határőr vasárnapi számában közölt táviratban értesítette. *Wekerle Sándor dr.*, miniszterelnök az üdvözlést és bizalmi nyilatkozatot a következő táviratban köszönte meg:

"Tiszelt Ujvidék városi törvényhatósági bizottság Ujvidéken. — Fogadja a törvényhatóság a kormány irányában kifejezett bizalmáért úgy magam, mint minisztertársaim őszinte köszönetét. Hazafias üdvözléssel *Wekerle*".

Május elseje. Május elseje az egész világon a munkásság ünnepe. E napon az ujvidéki nemzetközi szociáldemokrata párt is nagy ünnepségeket készül rendezni. A rendőrfőkapitányság a párt titkára által történt eziránti bejelentést tudomásul vette és a socialisták tüntető körmenetét engedélyezte. A bejelentés szerint az ujvidéki szociáldemokraták szerdán, május 1-én d. e. 1/2 10 órakor a kamenicai kapunál gyülekeznek, ott gyűlést tartanak, majd pedig zeneszó mellett és a socialistapárt elveit hirdető és jelző táblákkal a kamenici, Mátyás király, lóvész, futtaki, vármegye, rézműves, temerini utcákon és a Ferenc-csatorna hidon át

a hadiszigetre vonulnak, ahol a szervezett munkásság az egész napot május elsejének megünneplésére szenteli. — Az újjászervezett nemzeti socialisták, akik Mezőffy Vilmost valják vezérüknek május elsejét szintén megünneplik és eziránti bejelentésüket a főkapitánynál már megtették.

Városi közgyűlés. A városi törvényhatósági bizottság május hó 11-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a város által felveendő egy milliós kölcsön ügyében fog dönteni.

Furcsa vadászat. Nimródnek három szenvedélyes hive, névszerint *Manojlov Milán, Peits Nikola* és *Putnik Pál* zsabylai gazdák tavaly télen, egyik napon vadászni mentek a zsabylai határt érintő tiszai fűzesbe. Mivel azonban a fűzesbe semmiféle élőlény nem került a puskájuk csöve elé, hogy mégis fegyvereiket ne töltötték legyen meg hiába, lövöldözni kezdtek a közelükben lévő telefonvezeték porcellán elszigetelőre. Hanem a furcsa passió a csendőrség tudomására jutott, akiknek feljelentésére a három zsabylai Nimród a törvényszék kezeibe került, mely kedden Karácsonyi István alügyész vád- és Zombory László ügyvéd védőbeszéde után pénzbüntetésre ítélte őket. Az efféle passiót valóban nem árt egy kissé — megdrágítani.

Visszahelyezett ügyvéd. Tavaly a szabkai ügyvédi kamara *dr. Prodanovics Mihály* ujvidéki ügyvédet fegyelmi büntetésképpen fellüggesztette az ügyvédség gyakorlatától. Minthogy ezen fellüggesztés határideje e hó 22-én lejárt, nevezett ügyvéd az ügyvédség gyakorlatát ezen naptól fogva ismét folytathatja.

Teleki beszéde. Telefonon értesítenek bennünket Budapestről, hogy *Teleki Arvéd* gróf városunk orsz képviselője az iskola javaslat kapcsán csütörtök délután a Háztól engedelmet kért és kapott, hogy a nemzetiségi kérdéssel foglalkozzék. Nagyhatalást keltett beszédében, — melyet legközelebbi számunkban szószerint közlünk, — a szerb radikális pártot a legutóbbi ért támadások ellen megvédte és a szerb radikális párt magyarbarátságát, őszinteségét minden kétségen felülinek mondta. A beszédet osztatlan tetszéssel fogadták.

Jelentkezés a jubileumra. Tudvalevő olvasóközönségünk előtt, hogy az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör“ 10 éves fennállásának jubilálása alkalmából május hó 19. és 20. napjain nagyszabású zászlószentelési ünnepélyt tart. A héten a „Zombori daloskör“ arról értesítette nevezett daloskörünket, hogy ez ünnepélyre a maga kebeléből Popovics Sebő tagot küldötte ki képviselőjeként s hogy a daloskör zászlószegének megváltására 10 K-t adományozott.

Rendes tanári vizsga. Az ujvidéki kath. állami magyar főgymnázium fiatal, érdemes tanára: *Rátvay János dr.* tegnapelőtt Budapesten kitünő sikerrel letette a rendes tanári vizsgát. A nagytehetségű fiatal tanár sikeres vizsgája annál nagyobb örömmel tölt el bennünket, mert benne a függetlenségi zászló és elvek hűségese és tántoríthatlan harcát tiszteljük és becsüljük.

Brankovics ügye. Brankovics patriárkáról mult számunkban megirt hiteles értesítéseket valamennyi fővárosi és vidéki ujság átvette. — Brankovics ügyében szerda este érdekes fordulat állott be. Az országos függ. és 48-as párt szerda esti értekezletén szóba került a jeles egyházfejedelem ügye. *Kovács Ernő dr.* meglehangú szép beszédben emlékezett meg a magyarbarát radikális pártnak Brankovics — ellenes agitációjáról és a kongressusi határozatok jóváhagyását követelte. *Visontai Soma dr.*, mint városunk volt képviselője, támadja a Polihék népbolondító bécsi politikáját és pártfogásába veszi a radikálisokat. *Batthányi Tivadár gróf* erősen támadja a

patriárkát és távozását követeli. *Kossuth Ferenc* keresk. miniszter pártelnök általános helyeslés mellett igen megnyugtató választ adott, melylyel azután *Brankovics* sorsa mindörökre meg lett peccéltelve. — Tehát mégis mozog a föld! És annak mozgását az egyházfejedelem sem tudja ma feltartóztatni.

Ártézi fürdő pályázat. Az ártézi fürdő építésére kiirt pályázat tudvalevőleg meddő volt és a legutóbbi városi közgyűlés új pályázat kiírását határozta el. Az ujonnan kiirt pályázat május hó 18-án jár le és a városi közgyűlés, a gazdasági bizottság meghallgatása után, május végén tartandó rendkívüli közgyűlésen fog az új pályázat sorsa felett dönteni.

Baleset a Dunán. A hét egyik délutánján *Szlávy Béla* és *Lehrer Vilmos*, fiatalságunknak sportkedvelő tagjai a regatta-egylet egyik lélekvesztőjén csónakázni indultak a megáradt Dunán. Alig tettek azonban a regatta-egylet házatól pár evező csapást, egy erős víz hullám a könnyedén lengedező kis csónakot a merész hajósokkal együtt felborította. Szerencsére azonban úgy Szlávy, mint Lehrer jó úszók s így a könnyen végzetessé válható helyzetből minden komolyabb baj nélkül megszabadultak. Magukkal hozták a partra a kis csónakot is.

Ujvidéki színészet.

Kedd este a magyar hirlapirodalom egyik nagytehetségű tagjának: Csergő Hugó drnak, a Pesti Hirlap munkatársának poetikusan szép vigjátékát: *A lovag ur-*at adták elő és csak sajnálni tudjuk, hogy kisszámú közönség nézte végig a romantikus lovagkorban játszó pompás darabnak kitünő előadását és így csak keveseknek jutott az az élvezet, amelyben nekünk, akik az előadásban és darabban gyönyörködtünk, részünk volt *Mészáros Giza*, a társulat jeles naivája állt ezeste homloktérben. Bájosan és kedvesen, kiforrott művészetel játszotta meg Alice szerepét. *Szomor Miklósnak* poetikus verses szerepében őszinte sikere volt, melyben *Krémer Jenő*, aki a pökhendi gazdag bankárt kreálta, méltán osztózkodott. *Pesti-*nek és *Dobi-*nek pár szavas szerepük volt, de ebből is sokat és jó alakítást csináltak, amely körülményt mi művészetük javára írjuk. *Jványi, Baróthy, Kenyi Boriska* kiegészítették a szép összjátékot.

Szerda este Strauss József wieni szerzőnek *„A milliárdos kisasszonyát“* játszták. A librettó Lindau Károly írta; épolý rosszul, mint a milyen rossz a darab zenéje. Ennél képtelenebb, üresebb és gyengébb zenéjű operettet alig hallottunk. Hiába lett volna a színészek minden erőlködése, a darabot megemészthetővé ők nem tudták volna tenni és úgy látszik ezt előre tudták, mert az előadás is kedvezőtlen és rossz volt. *Krémerné Lilli*, kedves Évikéje, *Bárdos* szép éneke és *Kopán Margit* ügyes játéka sem lendítettek a darabon. *Krémer* tulzásba vitte a groteszkiséget és saját ötleteit ültette át szerepébe, mely még így sem tetszett. A többiről tanácsos lesz hallgatnunk. mj.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felölös szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

Egy 5 éves kisleányhoz,

jó házból való

KISASSZONY
felvétetik.

68 3-2

Bővebbet a kiadóhivatalban

10275. szám
kig. 1907

Pályázati hirdetés.

Az alulírt városi tanács a város nyilvánosági jelleggel felruházott kórházánál ujonnan szervezett két osztályvezető főorvosi és egy egy orvos állásra pályázatot hirdet.

Az osztályvezető főorvosi állások mindegyike 1800 korona fizetéssel kétizbeni, egyenként 200 koronás ötdéves korpótlékkal és és 600 korona lakbérrel van egykötve, az orvos-állás 1200 korona fizetéssel egy szobás butorozott lakással fűtés, világítás és élelmezéssel van javadalmazva. Az orvosok kinevezés három évre szól és legfeljebb egyszer megújítható. Nyugdíj vagy végkielégítés az orvos állással nem jár.

Pályázni ohajtók felhivatnak, miszerint az 1883. évi t. cz. 1 és 9 §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket f. évi május hó 8-ik napjának déli 12 órájáig az alulírt tanácsnál nyujtsák be.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1907 évi április hó 22-én.

Szalay Lajos,
kir. tanácsos polgármester.

Répa-Mag óvári, obendorfi kékendorg javított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china **Magyar-bikák** kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kaesa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD
drassói uradalmi intézősége. u. p. Korcza.

Hirdetés.

Az ujvidéki róm.-kath. hitközség a „Vasember“ bérházának lebontása alkalmával kikerülő ócska ablak, ajtó, padozat és egyéb ócska anyagra ajánlati árverést hirdet.

Az anyag a helyszínén május hó 1. és 2. napjain megtekinthető. A zárt ajánlatok május hó 3-ának déli 12 óráig a hitközség irodájában beadandók. A vevő tartozik az anyagot a bontás folyamán azonnal elszállítani.

Ujvidék, 1907. évi április hó 22-én.

Balla Árpád Dr. Ámon Pál
I. gondnok. kanonok-plébános, elnök.

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.
I. rendű szálloda.

Hirdetés.

Uj és régi építési anyagok, valamint 8 drb. ló és 4 szekér a helybeli izraelita hitközségi építkezési területen készpénz fizetés mellett eladó.

Lábas Gyula,
építési vállalkozó.

70-3-1

PÉNZBESZEDŐ

kerestetik

JÓ DIJAZÁSSAL

Bővebb felvilágosítás megtudható **Gábor Zsigmond** urnál. (Ujvidéki takarékpénztár.)

74-1-1

Egy magyar német szerb horvát **levelező** vagy **levelezőnő**

kerestetik valamint egy **GYAKORNOK**, kik már hasonló üzletben voltak előnyben részesülnek. Ugyanitt 24 drb, I. **tolgyfából készült 20 22 Hektós kádak** eladó.

Lakits és Vermes,
szeszőfőzde és ecetgyár.

75-6-1

Egy fiatal erős 20 éves leány magas termetű ajánlkozik

SZOBALÉÁNYNAK

előkelő uri családhoz pusztára, szállásra, helyben. Tud 3 nyelven beszélni s azonnal beléphet.

Magyar Anna

72-1-1 **UJVIDÉK, Tóth Kálmán-utca 16.**

Nagy keresetet

érhetnek el jó erkölcsi magaviseletű és a képviselőre ügyes egyének **egy nagyobb bankháznál.**

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához 452. 69 2-2 szám alatt intézendők.

Cascara-Sagrada LABDACS.

(Székesfehérvári korona-pilula.)

Ezen nem drasztikus hatású növény laxanszer, nem rontja a gyomrot, mint a többi hashajtó, fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer, melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdacossal) 1 korona.

1 próba doboz (12 labdacossal) 30 fillér.

3 korona és 45 fillér előzetes beküldése mellett 3 üveg vagy 10 doboz bérmentve szállítatik. Megrendelések azonnal teljesítenek az egyedüli készítőnél: **Czollner Vince „Magyar korona“ gyógyszerár- rában, Székesfehérvárott (Gróf Zichy-haz)**

Dr. SÁNTHA-féle

SANATORIUM

SZABADKÁN, LENKEY-UTCA

(Lutheránus templom mellett.)

Ujonnan épült, legmodernebbül berendezett **magángyógyintézet** ezer négyszögöl területen szép parkkal sebészeti, nőgyógyászati, szemészeti, bel- és idegbetegtek részére. (Heveny ragályos és elmebeteg kivételével.) Külön kényelmes szobák, közös kórtérmekek, társalgó és mellékhelyiségekkel, fedett és kényelmes folyosók terassok. Röntgen és körvegytani laboratórium. Kitűnő ellátás (Pension rendszer.) Állandó orvosi felügyelet. Gondos ápolás. Mérsékelt árak. (Napi Pension 5-10 kor.) Bővebb felvilágosítással az intézet igazgató főorvosa

Dr. SÁNTHA GYÖRGY kórházi főorvos szolgál, ki állandóan az intézetben lakik.

Jovánovits Pánta áruháza Ujvidéken

FUTAKI-UTCA 2. sz. (Grand Hotel Mayer mellett).

Ajánlja ujonnan felszerelt nagy raktárát: uri- és női-fehérműek, fűzők, keztük, zsebkendők, eső- és napernyők, szövött- és kötött-árak, kézimunkanyagok, kötő- és horgoló-pamut, női-ruhákhoz való díszítések és szabókellékben.

Az egész raktár nagy mennyiségben felhalmozott izléses és legujabb divatu árukból van összeállítva.

Olcsó árak!

Fehérműek és fűzők rendelésre, mérték után a legjobb kivitelben készíttetnek.

Szolid kiszolgálás!

Tisztelettel

Jovánovits Pánta.